

CZU: 378.1

ASPECTE DE RENOVARE A COMPONENTEI TEHNOLOGICE A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR

MARIA MIHAILOV, lector superior
Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți

Unul din elementele principale de care depinde calitatea învățămîntului (educației), alături de conținutul planurilor de învățămînt și a curriculelor, îl constituie tehnologia pedagogică ca instrumentariu de realizare a scopurilor predării-învățării. Cercetările demonstrează că o tehnologie eficientă coraportată cu situația existentă și contingentul de studenți asigură în mare măsură obținerea rezultatelor scontate.

Necesitatea obiectivă a modernizării tehnologiei învățămîntului superior în Republica Moldova este condiționată de prezența incoerenței între conținutul de odinioară al disciplinelor de studiu, tehnologiile de predare-învățare tradiționale și noile sarcini, necesități ale dezvoltării social-culturale legate de aspirațiile spre integrarea europeană a țării noastre.

În acest articol vom reflecta unele aspecte de renovare a tehnologiei predării disciplinelor de studiu "Știința educației", "Teoria muncii educative", "Managementul clasei", "Pedagogia familiei" ș.a. la facultatea Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială a Universității de Stat "A.Russo" din Bălți.

Modelul tradițional de instruire este, precum se știe, excesiv contemplativ, insuficient centrat pe activitate. Din acest motiv am inclus în procesul de predare-învățare tehnologii de abordare a materiei de studiu în baza principiului activității, în *special tehnologiile instruirii problematizate și de învățare prin joc*.

Prima presupune construirea activităților astfel încît să se contureze problemele ce urmează a fi soluționate cu eforturile comune ale profesorului și studenților (spre exemplu, "Omul se naște o ființă morală sau devine?", sau "Poate fi învățată morală separat, așa cum se învață matematica sau alte științe?").

Tehnologia învățării prin joc presupune modelarea procesului de predare-învățare pe o bază situațională, în primul rând, în condiții de joc. Spre exemplu, inaugurarea "Centrului de consiliere educațională a părinților" în sala de studii permite studenților să se antreneze în aplicarea practică a materiei de studiu, dezvoltându-și capacitatea de a racorda disciplina de învățămînt la valorile educaționale fundamentale.

O formă de tehnologie pedagogică eficientă este, după cum am constatat, construirea procesului de predare-învățare pe temelia unui *nucleu conceptual*. Aceasta presupune:

- evidențierea unei noțiuni centrale, conceptului de reper al temei;
- evidențierea ideilor-cheie care penetrează cursul în ansamblu;
- evidențierea conexiunilor de sens interdisciplinar.

Tehnologia în cauză implică o dozare dinamică a conținutului curricular cu diferențierea elementelor mai esențiale și mai puțin esențiale ale acestuia. Asimilînd conceptul de reper al temei studenții pot recepționa întregul cîmp de date cuprinse în acest concept, ultimul devenind pilonul de orientare pentru acțiuni de un înalt grad de generalizare. Spre exemplu, "Regula de aur a moralității" poate servi drept nucleu conceptual în predarea temei "Educația pentru formarea bazelor culturii morale și spirituale a personalității".

Analiza demonstrează că această variantă de tehnologie este deosebit de fructuoasă pentru formarea capacității studentului de a emite judecăți de valoare, a reevalua situațiile din multiple perspective pentru a ajunge la o nouă (sau la aceeași) constatare ș.a.

Un loc considerabil oferim tehnologiilor *instruirii de grup*: lucrul în grupe (mese, rînduri, echipe), lucrul în regim de dialog (perechi permanente, perechi dinamice). Studenții se exersează în stabilirea relațiilor de colaborare în vederea conștientizării scopului general, repartizării raționale a obligațiilor, stabilirii contactelor de dependență și control reciproc. Instruirea de grup este eficientă în sensul realizării principiului activității, formării motivației învățării, asigurării unui control eficient al cunoștințelor, a unui confort psihologic, favorizînd unitatea educației și instruirii, stabilirea unor relații interpersonale tolerante.

S-a dovedit a fi eficientă și tehnologia care presupune construirea procesului pedagogic în bază de dialog, în opoziție cu tehnologia tradițională axată pe monolog. Semnificația dialogului e în faptul că

întrebarea profesorului solicită de la audiență nu numai și nu doar un răspuns, cât întrebare. Pedagogul și studenții comunică de la egal la egal, relațiile subiect-subiect realizându-se atât pe dimensiunea cunoștințelor, cât și în sfera etico-morală.

În scopul favorizării unei dezvoltări mai complete și libere a personalității un loc semnificativ revine *pedagogiei colaborării*. Ea reprezintă un gen aparte de tehnologie care întruchipează noua gândire pedagogică, fiind o sursă de idei progresive, constituind componenta multor tehnologii pedagogice moderne. Pedagogia colaborării asigură:

- trecerea de la pedagogia cerințelor la pedagogia relațiilor;
- tratarea umanist-personalizată a studentului;
- unitatea instruirii și educației.

Tehnologiile colaborării realizează principiul democratismului, egalității, parteneriatului în relațiile subiect-subiect ale proesorului și studentului.

Nu poate fi subapreciată și tehnologia de construire a manierei de predare-învățare în baza creării unei *atmosfere de orientare emoțional-psihologică* a studenților, generând trăiri de nivel superior - intelectuale, morale, estetice pe fonul cărora se dezvoltă conținutul de bază al materiei de studiu.

Implementarea tehnologiilor nominalizate mai sus solicită de la cadrele didactice implicate în pregătirea viitorilor profesioniști anumite *capacități profesionale*:

- renovarea filozofiei și metodologiei gândirii pedagogice;
- asigurarea orientării umaniste a obiectului de predare;
- motivația înaltă și gătița practică pentru îndeplinirea de noi roluri pedagogice în societatea în dezvoltare;
- stăpînirea tehnologiilor progresive de învățare, îndeplinirea diverselor funcții pedagogice (cultural-formativă, intelectual-dezvoltativă, personalist orientată), asigurînd toate formele de ajutor și susținere pedagogică a studenților;
- dispunerea de potențial inovațional ș.a.

Se schimbă și statutul studentului, care urmează să-și "construiască" singur cunoștințele, dar nu simplu să perceapă conținutul expus pentru ca ulterior să-l poată reproduce.

Eforturile de renovare întreprinse în vederea renovării procesului pedagogic ne-au permis să ne convingem, că implementarea unui model de învățămînt dirijat în stil democratic, cu un sistem flexibil de organizare, forme active de învățare, accent pe dezvoltarea capacității decizionale și de

autonomizare a personalității este o oportunitate stringentă din perspectiva unui învățământ superior de calitate.

Bibliografie selectivă

1. Cojocariu, Venera Mihaela, Educația pentru schimbare și creativitate. - București: Didactică și Pedagogică R.A., 2003. - 321 p.
2. Огородникова, И.А. Как готовить специалистов в университете // Социологические исследования. - 2003. №8, p.99-103